

OMGEVINGSWET BIEDT VOORDELEN, MAAR...

Lobby voor verbetering loopt op volle toeren

De nieuwe omgevingswetgeving bundelt over een paar jaar ‘alle’ wetten en regels voor ruimte, bouw, infrastructuur, milieu, natuur en water en regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving. De regelgeving wordt hiermee volledig herzien. “Het vraagt om een andere werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven”, vindt Jan van den Broek, senior adviseur omgevingsrecht bij VNO-NCW en MKB-Nederland.

“Open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief zijn daarbij de kernwoorden. Door veel minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen. Daarbij

moeten initiatieven in de fysieke leefomgeving centraal staan in plaats van de vraag: ‘mag het wel?’”, zegt Van den Broek. Maar helemaal af is het allemaal nog zeker niet. Betere afstemming is bijvoorbeeld nodig op wat het mkb, de

industrie en bestaande bedrijven die met nieuwe ontwikkelingen in de directe omgeving krijgen te maken, raakt. Het wetsvoorstel Omgevingswet is inmiddels wel door de Eerste Kamer behandeld. Nu wordt hard gewerkt aan de uitvoeringsregelgeving, aanvullingswetten en invoeringsregelgeving. De Omgevingswet werkt door in vier algemene maatregelen van bestuur

‘De materie is ingewikkeld en het lobbykrachtenspel is groot’

‘De overheid wil dat we meedoen en meedenken en blijkt bereid om oplossingen die wij inbrengen mee te nemen’, zegt Jan van den Broek.

(AMvB’s) en circa tien ministeriële regelingen met daarin de regels voor het praktisch uitvoeren van de wet. Parallel aan de Omgevingswet worden aanvullingswetten opgesteld over bodem, natuur, grondeigendom en geluid. Die onderwerpen worden opgenomen in de Omgevingswet. De planning is dat de Omgevingswet in 2018 in werking treedt. “We gaan van 26 wetten (4700 artikelen) terug naar één wet (350 artikelen) en van 120 AMvB’s terug naar vier”, licht Van den Broek toe. “Dat kost veel tijd omdat de overheid nadrukkelijk contact heeft gezocht met onder meer het georganiseerde bedrijfsleven en de VNG. De overheid wil dat we meedoen en meedenken en blijkt bereid om oplossingen die wij inbrengen mee te nemen. Branches hebben tijdens een eerste consultatie honderden verbeteringen voorgesteld.”

OPRUKKENDE WONINGBOUW

Oplossingen zijn gezocht voor specifieke problematiek als oprukkende woningbouw (zie ook kader ‘Geluid’). Van den Broek: “VNO-NCW en MKB-Nederland zijn erg blij met Metaalunie en andere branches die stevig meedenken. Zij denken toch vaak aan specifieke dingen, die anders niet aan het licht waren gekomen. Zo heeft Derk Jan Meijer, Beleidssecretaris Bouwen en Ruimtelijke Ontwikkeling van Metaalunie, aandacht

Bedrijven moeten niet klemgezet worden door gemeenten.

gevraagd voor de oprukkende woningbouw. De vrees bestond dat bedrijven de dupe zouden worden als woningbouw te dicht bij bestaande bedrijven zou komen. Dat willen we dus zeker niet. Het kan niet zo zijn dat een bestaande situatie die al jarenlang zo is, door omwonenden en zeker niet door nieuwe bewoners aangevochten wordt. En dat gaat niet alleen om de vestiging zoals die nu is maar ook om uitbreiding van een bedrijf(sactiviteit) in de toekomst. Metaalunie heeft gepleit voor een oplossing en die is gevonden in het Omgevingsplan.”

DECENTRALISATIE

Uitgangspunt van de wet is decentralisatie, maar valt dat altijd ten gunste uit van de (mkb) ondernemer? Van den Broek: “Niet per se. Als het Rijk zaken belangrijk vindt, dan regelt hij die zelf en dan mag de gemeente dus niets doen. Gelijke monniken, gelijke kappen voor bedrijven. Het baart ons echter zorgen, dat het Rijk een aantal punten niet meer wil regelen in de nieuwe AMvB's 'Bal' en 'Bbl' (zie ook kader 'AMvB's -red.). Het Rijk doet dat om bedrijven een plezier te doen. Wij denken dat het contraproductief is. Wij juichen het verdwijnen van rijksregels toe, maar niet als de kans groot is dat die op gemeentelijk niveau 390 keer terugkomen. Daar zitten we niet op te wachten.”

DIGITALE INFRASTRUCTUUR

De uitvoeringswetgeving is - ondanks de vereenvoudiging ten opzichte van de huidige wetgeving - nog steeds complex voor overheden, bur-

gers en ondernemers. Daarom komt er ook een digitale infrastructuur, de Laan van de Leefomgeving. “De invoering van de Omgevingswet kan eigenlijk alleen met een goede informatievoor-

ziening. Er is niet alleen voor gekozen om de bestaande informatievoorzieningen, zoals AIM en OLO, te verbeteren. Er komt ook een Laan van de Leefomgeving: een samenhangend digitaal stelsel met een schat aan informatie”, vertelt Van den Broek. “Het is een virtuele plek waar gebruikers, zoals gemeenten, burgers en ondernemers terecht kunnen voor allerlei gegevens over de leefomgeving. Gebruikers kunnen er ook terecht voor het aanvragen van vergunningen. De informatie die er te vinden is, is ook gevalideerd. Wil je ergens gaan bouwen en er staat omschreven dat er geen beschermde zandhagedis op die plek huist, dan is dat ook zo.”

AMvB's en kerninstrumenten Omgevingswet

De Omgevingswet werkt door in vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's): het Omgevingsbesluit (Ob), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Waar de eisen in de wet heel abstract zijn, zijn de eisen in deze AMvB's veel concreter.

Ob geeft o.a. alle details over het aanvragen van vergunningen en o.a. de regels voor grondexploitatie en projectprocedure.

Bkl geeft de regels over de uitoefening van taken of bevoegdheden door de overheid. Met de inhoudelijke eisen aan omgevingsplannen, verordeningen en programma's en de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen.

Bal bundelt de regels over activiteiten die in de regel door bedrijven worden verricht op het gebied van bodem, geluid, milieubeheer, lozingen, e.d. Het Bal bestaat voor groot deel uit huidige Activiteitenbesluit en zal daarom voor veel Metaalunieleden het belangrijkste zijn.

Bbl geeft de algemene regels voor bouwwerken. Bbl bestaat voor groot deel uit huidige Bouwbesluit.

Zes instrumenten vormen de kern van de Omgevingswet:

1. **Omgevingsvisie:** Een strategisch document voor de leefomgeving. Rijk, provincies en gemeenten moeten ook zo'n visie opstellen.
2. **Programma:** bevat o.a. maatregelen hoe omgevingswaarden of doelen voor de leefomgeving worden gehaald.
3. **Decentrale regelgeving:** decentrale overheden moeten al hun regels over de leefomgeving bijeenbrengen in één gebiedsdekkende regeling. Voor gemeenten is dat een omgevingsplan. Het omgevingsplan zal o.a. opvolger zijn van huidige bestemmingsplannen en kan lokale eisen bevatten t.a.v. o.a. omgevingswaarden, geluid, energiebesparing en duurzaamheid.
4. **Algemene rijksregels voor activiteiten:** zoals algemene milieu- en bouwregels.
5. **Omgevingsvergunning:** meeromvattend dan huidige omgevingsvergunning.
6. **Projectbesluit:** lijkt op huidige projectbesluit.

‘Deze nieuwe wetgeving is uitermate belangrijk voor het toekomstige, lokale, omgevingsklimaat van Metaalunieleden’, aldus Derk Jan Meijer.

Geluid

In de nieuwe Omgevingswet wordt ook de geluidregelgeving eenvoudiger en beter gemaakt. Daarbij wordt uitdrukkelijk ook naar de geluidgrenswaarden gekeken. Het Omgevingsplan wordt een belangrijk instrument waarbij ook milieueisen voor de omgeving gesteld kunnen worden, waaronder geluideisen. Het ministerie van IenM en o.a. Metaalunie, ION, FME, Horeca NL, VNO-NCW, MKB-NL en adviesbureau Peutz overleggen over deze belangrijke milieueisen. O.a. om het probleem van oprukkende woningbouw aan te pakken. Bestaande bedrijven worden soms geconfronteerd met nieuwe woningen of andere milieugevoelige bestemmingen op te korte afstand. Dit gaat ten koste van de milieu-, uitbreidings- en wijzigingsruimte van deze bedrijven, waarbij bedrijven soms compleet op slot gezet worden. De nieuwe Omgevingswet zet stevig in op meer flexibiliteit. Dat past bij nieuwe bedrijvigheid, maar bestaande bedrijven hebben ook behoefte aan een zekere mate van rechtszekerheid over gedane en toekomstige investeringen (zeker de kapitaalintensieve bedrijven). Het ministerie lijkt van goede wil, maar de implicaties van alle wijzigingen in de nieuwe omgevingswetgeving zijn ingewikkeld en lastig te overzien. De gedeelde conceptteksten moeten nog op allerlei vlakken worden aangepast om het beoogde doel te behalen. Door de goede ervaring in de industrie, en bij Metaalunieleden, is Metaalunie blij dat Peutz meedenkt. “Belangrijk is dat er via de nieuwe wetgeving naleefbare geluidgrenswaarden worden gesteld, zowel equivalente als piekwaarden: voor meldingsplichtige en vergunningplichtige bedrijven. Als je toestaat dat er geluidgrenswaarden in het omgevingsplan worden opgenomen, moet je goed opletten hoe dit gebeurt om bedrijven toekomstruimte en –zekerheid te blijven geven”, zegt Jan Granneman van Peutz.

► OMGEVINGSKLIMAAT

Derk Jan Meijer (Metaalunie): “Deze nieuwe wetgeving is uitermate belangrijk voor het toekomstige, lokale, omgevingsklimaat van de Metaalunieleden. We zitten er dan ook zo veel mogelijk bovenop. Omdat de materie ingewikkeld en het lobbykrachtenspel groot is, met onder andere de VNG met veel eigen belang, werken we hierin zo veel mogelijk samen met collega- brancheorganisaties en uiteraard VNO-NCW en MKB-Nederland. Nadrukkelijke aandachtspunten hierbij zijn proportionele eisen voor het kleinbedrijf, verbetering positie bedrijven die op huidige locatie gevestigd blijven, oplossen oprukkende woningbouwproblematiek, vaak liever algemene rijksregels dan gemeentelijke willekeur, minder onderzoekskosten en geen invoering voordat de noodzakelijke en klantvriendelijke ICT beschikbaar is. Minister Schultz van IenM stelt dat door deze nieuwe wet Vergunningverlening straks ‘simpeler, sneller

en voordeliger’ gaat. De nieuwe ontslagwetgeving zou ook simpeler, sneller en voordeliger worden, terwijl wij nu met het kleinbedrijf het omgekeerde ervaren. Samen met VNO-NCW en MKB-Nederland moeten we dan ook bewaken dat deze nieuwe wetgeving voor ons allen ook echt een verbetering wordt en niet alleen voor het Rijk dat mooi weer speelt, de gemeenten die meer autonomie krijgen en projectontwikkelaars. Er lopen daarbij ook voor de toekomst relevante discussies over stedelijke herverkaveling. Hierbij hebben we al lobbywinst behaald doordat de verplichting er af is. Ook is er nog discussie gaande over zaken als kostenverhaal, planschade, onteigening, voorkeursrecht, privatisering omgevingsvergunning voor het bouwen en vergroting gemeentelijk belasting gebied.”•

Meer informatie zie o.a.:

www.rijksoverheid.nl/omgevingswet of op www.metaalunie.nl > Thema Omgevingswet.